

[Ministeren for udviklingsbistand]

til, at produktionen i stigende grad koncentrerer sig i meget store virksomheder, gør det også vanskeligere for Danmark at være med.

Har det noget med Øststøtten at gøre? Ja, det har det, for et af vore formål med Øststøtten er sammen med andre højtudviklede industrilande omkring Østersøen at gøre Østersøområdet til et vækstcenter af international betydning. Vi skal fremme en sådan udvikling, fordi den kan få en afgørende indflydelse på dansk produktion og beskæftigelse. I første omgang kan dansk erhvervsliv deltage i opbygningen af et sundt erhvervsliv i Østlandene på et markedsøkonomisk grundlag, men Østlandene og især Østersøområdet vil også på længere sigt være af stor betydning for Danmarks økonomiske muligheder. Danske virksomheder skal ved investeringer og andre former for samarbejde med de nye økonomier, som er ved at udvikle sig, forberede en ny holdbar rolle for Danmark i den internationale arbejdsdeling.

Vi er nødt til at tage højde for den skærpede konkurrencesituation, som vi er ved at stå over for, i form af kvalitetsproduktion med væsentlig lavere lønomkostninger end de danske.

Vi skal have et uddannelsesniveau og en konkurrencesituation, som indebærer, at man i Danmark er mindst et hestehoved foran med det nyeste og den højest udviklede teknologi og viden.

Hvad angår mere traditionel produktion, kan vi i hvert tilfælde endnu i nogle år få en fordel ud af at basere os på leverancer eller lønarbejde hos vore østeuropæiske samarbejdspartnere med et lavt lønniveau, men det vil være en illusion at basere sig på, at vi til tidernes ende kan holde Østlandene som billige underleverandører til vores produkter. Det gælder om at samarbejde, om at skabe en konkurrencedygtig produktionsbase i Østersøområdet på en højteknologisk basis og med en fornuftig arbejdsdeling, som vil blive til lige gavn for Østlandene og os selv. Det er et af målene med vores Øststøtte og en af grundene til, at IØ-fonden, som stiller risikovillig kapital til rådighed for danske virksomheder, som investerer i Østlandene – alene eller i samarbejde med partnere i modtagerlandene – er så vigtig for os. Det er også derfor, vi bør være villige til at løbe en omfattende risiko for vore eksportkreditter, såfremt de kan hjælpe til at opbygge

et godt samarbejdsmonter for dansk industri på længere sigt.

Nu har jeg taget mit udgangspunkt i økonomien, hvad der vel ikke er unaturligt i et land som vores med stor arbejdsløshed, men jeg kunne lige så vel have taget udgangspunkt i udenrigspolitiske betragtninger.

Landene omkring Østersøen er vore naboer, som vi har haft et nedfrosset forhold til efter Anden Verdenskrig, og indtil de totalitære regimer brød sammen. Vi er nu ved at opbygge nye fredelige samarbejdsformer. De skal sikre os stabile forhold til vores umiddelbare naboer på den anden side af Østersøen og til det store Rusland og en fredelig sameksistens, som gerne skal række ind i det næste århundrede. Stabile forhold og fredeligt samarbejde er set fra en sikkerhedspolitisk vinkel af afgørende betydning for vores velfærd. Det er også af betydning for at undgå de flytningestrømme, som ellers kunne medføre økonomisk og socialt kaos.

Alt dette fører til, at vi bør satse på vores Øststøtte i de kommende år, indtil vi ser en udvikling, der kan fortsætte af sig selv.

Det er da også med stor tilfredshed, at regeringen har konstateret, at næsten hele Folketinget står bag os i denne sag. Hvor længe vi skal støtte, vil afhænge af udviklingen i de enkelte lande. Vi har f.eks. set, at udviklingen i Polen er forløbet sådan, at de mange bistandsprojekter, som vi lagde ud med i 1990, efterhånden er afløst af andre samarbejdsformer, ikke mindst investeringer med indskud af kapital fra IØ-fonden.

Det, vi kan sige, er vel, at vi forventer, at Østbistanden er begrænset til en kortere årrække, hvorimod det er sværere at skimte en ende på bistanden til udviklingslandene.

Regeringen ønsker, at fremme af et miljømæssigt bæredygtigt samfund i Østlandene gives en meget høj prioritet i alle former for støtte. De omfattende miljøskader, som de kommunistiske regimer har påført verden, er både en belastning for Vesten og for befolkningerne i landene selv. Der er et stort behov for vestlig hjælp også på dette område. Problemerne er af en sådan størrelsesorden, at landene ikke selv kan løse dem inden for en overskuelig tid. Samtidig er miljøproblemerne en væsentlig trussel mod vores egen livskvalitet. Risikoen for radioaktiv forurening, herunder